

[Kirkeministeren.]

1961 oprettedes et folkebibliotek, der kunne godkendes efter denne lov. Der stod nogen diskussion om denne regel, som var en udpræget tvangsbestemmelse, jeg tør måske tilføje, dog i den bedste hensigt. Den er nu ændret derhen, at der ikke bliver tale om en tidsgrænse på 10 år, men det bestemmes nu, at et sådant bibliotek skal oprettes i de tilfælde, hvor der fremsættes ønske derom fra en stedlig biblioteksforening, støttet af mindst 10 pct. af de beboere i kommunen, der opfylder betingelserne for valget til folketinget, dog mindst 40 valgberettigede. Jeg ved meget vel, at der kan siges et og andet om, at man har opgivet denne tidsgrænse. Det ville jo være lykkeligt, om man inden en vis tid, inden altfor lang tid er gået, kunne have landet dækket med biblioteker, men jeg tror, at alene de bestemmelser, der her er tale om, vil kunne foranledige, at biblioteker rejses der, hvor der virkelig er noget ønske derom.

Med hensyn til tilskuddet har der også været nogen diskussion. Man har navnlig fra de større biblioteker ønsket, at procenttilskuddet ikke standsede ved den grænse, der var sat, men at man kunne yde bibliotekerne noget større tilskud. Man er alligevel blevet stående derved, det vil sige der ydes 80 pct. tilskud af et stedligt tilskud på indtil 25 000 kr., 40 pct. af de næste 25 000 kr. og 25 pct. af de faste stedlige tilskuds samlede beløb udover 50 000 kr. Det kan ikke nægtes, at de meget store biblioteker derved måske bliver noget forfordelt, og der har fra deres side været rejst stærke ønsker om at få denne procentsats ændret. Man er imidlertid blevet stående ved de fastsatte grænser, men der er bødet noget derpå ved et indføjet ændringsforslag, som går ud på, at der ved siden af disse grundtilskud tillægges de til dette tilskud berettigede biblioteker et særligt driftstilskud, svarende til 15 pct. af den del af det nævnte stedlige tilskud, som er anvendt til indkøb og indbinding af bøger og tidsskrifter. Dette særlige tilskud må højst udgøre 15 pct. af den del af det faste stedlige tilskud, der ligger udover 50 000 kr. Jeg tror, man kan sige, at der er tilfredshed med, at man dog nåede så langt.

Der er også taget hensyn til det arbejde, der gøres fra centralbibliotekernes side med hensyn til at betjene sognebibliotekerne ved hjælp af bogbiler. Hele denne ordning er udmærket, og den ønsker man at støtte og videre udbygge. For at sikre dette arbejde er der indføjet følgende bestemmelse:

„Herudover tillægges der centralbiblioteker, der betjener deres område med bogbiler, et tilskud på indtil 50 pct. af den dermed forbundne kørselsudgift . . .“
Også dette tror jeg vil vække almindelig tilfredshed.

Lovforslaget betegner i den nu foreliggende skikkelse, tør man sige, det opnåelige. Der står naturligvis uopfyldte ønsker tilbage, det vil der sandsynligvis altid gøre, når det gælder et kulturelt arbejde, og deri ligger der i sig selv ikke noget kedeligt, men det, der nu er opnået, er dog et betydeligt skridt på vejen frem.

Forslaget er vedtaget med meget stort flertal i det andet høje ting. Jeg skal anbefale det til hurtig og velvillig behandling her i landstinget.

P. K. Thomsen: Det er mig en stor glæde på mit partis vegne at anbefale det foreliggende forslag til en ny bibliotekslov til en velvillig og hurtig behandling her i det høje landsting.

Danskerne har ord for at være et meget læsende folkefærd, det siges jo til folkets ros, så derfor er det rart at kunne gentage det, og det er vel egentlig også fortjent. Ser vi på den udvikling, der er foregået med hensyn til vort biblioteksvæsen — og navnlig den del, vi betegner som folkebibliotekerne —, siden vi i 1920 fik den første bibliotekslov, må man også nok erkende, der er grund til at sige om befolkningen, at den har en stor læselyst. Nu tror jeg ikke, det er noget, der sådan kommer på een gang, men det er kommet gennem mange år gennem den oplysning, vort folk har fået særlig gennem den almindelige folkeskole. Der er imidlertid også andre områder end just biblioteksvæsenet, der giver udtryk for, at læselysten må være stor i dag. Hvis man f. eks. kaster et blik på oplagstallene for den kulørte presse, må man forbavses og indrømme, at enten må der være en meget stor læselyst eller også en meget stor lyst til at se billeder.

Af de to argumenter for, at læselysten er så stor, vil jeg naturligvis helst i særlig grad sætte en streg under det argument, der er hentet fra vore offentlige folkebiblioteker, og der er i den forbindelse grund til at føle taknemlighed overfor de mænd og overfor den rigsdag, der i 1920 gav os vor første bibliotekslov. Og der er endnu mere grund til at takke og mindes de biblioteksarbejdere med mænd som professor Schack Steenberg, direktør Døssing og bibliotekskonsulent Jørgen Banke i spidsen, der på hjørnestenen,